

SETMANARI CASTELLARENÇ

ANY V :: NÚM. 252
Castellar del Vallès - 24 desembre 1937

Redacció, Administració i Impremta:
Puig de la Creu, 3

Número solt: 20 cèntims
Subscripció: 60 » al mes.

Les bagatel·les d'enguany

Totes les coses i junt amb elles els corresponents factors positius, tenen una equivalència o compensació i aquesta sempre la trobarem en sentit oposat. Avui certs conceptes que integren els elements secundaris—tota vegada que la base primordial de l'existència és l'existir—passen per un període que la seva mateixa gravetat els converteix en una irònica farsa, que ben meditada posa al descobert que l'home vol abans que tot ésser home.

Perquè tanmateix, què priva a la funció el desenvolupar-se en un sentit de progressivitat? Qui negaria o despreciaria una posició folgada de benestances, si per altra part aquest lloc forçosament ha d'ésser ocupat? I en l'ordre materialment parlant, qui pot privar de les dots de gran comerciant a un, per exemple, guardaagulles? No és veritat, lector, que ningú ha de marcar les nobles i elevades accions d'altri i molt menys encara quan aquestes van encaminades en un sentit progressiu?

Més ara amb l'expressió del teu mirar, segur que endevinem la teva picardia, aquella picardia que molt bé pot tirar per terra tota la tesi exposada, però, abans de tu parlar et reconeixem anticipadament la teva resposta i si el nostre compendi és nul, no és pas nostra la culpa.

Per quins set sous creus tu que és possible adquirir olives sevillanes, replenes d'anacova, amb una ben combinada conversa amb un cirabotes? Segur que ara coincidirem amb tothom. Més, cal prosseguir, perquè no n'hi ha prou amb la teoria, ja que a la pràctica es troben els defectes i els resultats.

Veritat que si et fem el prec de què ens omplenis baldament sigui per una sola regada la pipa, esclafiràs a riure o simplement i arrugant el front ens oferiràs tristoi la teva deformada petaca que soïament cons rves com a record? En canvi, si trobes qui amb gest desinteressat et brinda a recargolar una cigarreta, amb l'eixut que venim sofrint, encara tindriem la gosadia de pensar amb aquells afortunats que poden esmerçar la futsa de seixanta pessetes per l'adquisició d'un d'aquells paquets que l'Arrendatària de Tabacs ens oferia per una miserable suma de pessetes que acui si no són en gran quantitat, és molt difícil que facin feliços als homes.

I així en tots els ordres. La sort és de poder disposar o atinar en els moments propicis amb una equivalència o compensació.

Nadal sense amor

Nadal!!! La festa més típica, més tradicional, més popular i més universalment coneguda i respectada, tusta avui a la nostra llar desolada i tota inquieta i intrigada ens pregunta:

—Tampoc ara el vostre cor humà i sensible a llurs batecs, no tindrà una mica d'amor i una miqueta més de repòs per tal de què la flama del meu abraç a tots els homes, a tots els pobles i a totes les nacions del món sigui la llum de jorns de pau i de benaurança per aquesta terra tan pròdiga, en altres temps, de complaences i d'intimes satisfaccions dintre les quals l'ànima s'esponjava joiosa en la meravellosa nit i duia, si més no, un consol a les penes, una alegria a les tris-

tors i una mica d'escaforeta pia a les tribulacions i contrarietats dels dissortats?

—Tampoc avui el vostre esperit, bon xic més asserenat i més centrat a les realitats i a les coses de la vida que li són estimades, no tindrà la generositat d'obrir-me la porta tan injustament tancada en les hores que més oberta havia d'haver estat?

—Aquella confraternitat i aquella germanor que tan a flor de llavis us venia quan el sentiment, a vegades esquerp i sorrut, no copsava la grandesa de les vostres aspiracions ni la fogositat de la vostra sang, per què no exterioritzar-les ara que són a posta per a fer-ne generosa presentalla als qui encara avui no han

sentit o no han volgut sentir la dolcesa de llurs immediats efectes si per atzar o per voluntat sobirana es duïen a la seva realització?—

Quan el pensament vola a través d'altres mars i d'altres terres i troba en totes elles un ambient de pau que conforta l'esperit de tant com tota ella sintetitza la força secular de la qual està posseïda, hom sent dins de l'ànima una nostàlgica escomesa que li rebel·la la sang i li fa pensar si l'ambient d'aquelles terres és retrogràic o és que nosaltres ens trobem, en relació amb elles, en una situació paradisiàca dintre la qual no hi caben les manifestacions que estableixen categories i privilegis en les castes i en les races.

Quan serà que l'abraç entre fills d'un mateix poble posi fi a la tempesta insaciable que mena els homes a l'escomesa sense pensar que l'ambició, vingui d'allà on vingui, congria odis i fa més allunyades les distàncies per a una cordial i franca comprensió?

La gran diada de Nadal hom la duu, de temps immemorable, dins el cor, i grans i xics, famílies humils i famílies benestants, tots, en aquesta magna festa universal, senten l'intima satisfacció d'aplegar-se en la dolça companyonia dels avis i dels pares, i en la taula, a l'hora del dinar, es donen l'abraç fraternal que fa més cordial i indissoluble l'amistat establerta i posa en cada una de les ànimes allí congregades una flama de candent lluminositat guiadora de l'amor i de la pau establertes en el seu sí.

Ah! Si els homes tinguessin en el cor el doll de sinceritat que deuria resplendir en totes les coses, el vel de la hipocresia hauria estat definitivament esqueixat i avui el Nadal duria la joia plena a les llars i l'alegria es manifestaria de pertot com un herald jove i ardit qui passa en so de pau i de benaurança.

Oh magnificència nadalenca! On has deixat el teu amor i el teu encís d'altres anys que venies tota perfumada a l'escolat d'una gebror o d'una nevada que posava un immens llençol puríssim damunt la terra, talment com el més significatiu símbol d'amor entre la naturalesa i la humanitat?

Serà aquest l'últim Nadal sense amor?

AMAT GOSALBES

PRIMERS PLANS

Catalunya vista per un refugiat

Als companys del refugi «Kropotkine», de Barcelona, pel bon acolliment que dispensaren als meus fills en la seva estància.

La criminal guerra plantejada a la Pàtria per les hordes de la reacció i de l'ofoscament, ha portat com a conseqüència el foragitament de milers i milers d'espanyols de l'escalf familiar de la llar i redossar-se a altres regions no tant flagellades com les que s'hi ha desfermat la lluita i en conseqüència del desplaçament s'ha creat el tipus del refugiat.

Molt se n'ha parlat i molt s'ha escrit entorn d'ells, però, generalment tot el que s'ha dit, ha estat pels professionals de la ploma, els periodistes, i per consegüent ben dit i reflexant una totalitat polidràstica veritable del problema, però, a jutj-meu, és també interessant que el mateix refugiat sigui el que avall les seves impressions i parli al poble de les sensacions sentides i els afectes rebuts en qualitat de refugiat, i això és el que modestament, ara, jo vaig a fer, des de les columnes d'aquest simpàtic setmanari LA FARGA, guia de la cultura castellana, bon reflex de l'ànima en constant tensió de cultura del seu inspirador i mantenedor, el meu bon amic Ribera, el dinàmic eteador d'horitzons despoblats de boires d'ignorància, receptor sensible de la vida de l'art i amparador desinteressat d'escriptors de noves promocions.

En aquest afer solament hi posaré una condició: honradesa, honradesa absoluta i total. Visió directa, esquemàtica i sense retòrica d'afalac, tota vegada que no enjaixaria amb el meu temperament de *castellano viejo*, doncs, preciso tenir per norma aquell adagi típicament de l'estepa catalana de: No afalagar amb la mentida, ja que la veritat de per si s'obre camí.

El tema se m'ofereix temptador i les meves mans frisen tal com si anessin a collir les pomes d'or en el jardí de les Hespèrides. Catalunya! La regió d'Espanya de la que tant se n'ha parlat i referent a ella molt s'ha escrit, la tan lloada per uns i difamada per altres, de la que tant sentí parlar i jo també vaig parlar des de l'inici de la guerra en mig de la flonjor grisa de les boires del nord.

Quan arribava allà algun company, dels pocs que algun dia arriben, la intriga era aquesta, hauran estat a Catalunya, tots anàvem ha assetjar-lo, tot es convertia a preguntes i interrogacions.

El mateixos dubtes, producte de campanyes tendencioses, eren una afirmació

de la seva vàlua i de la seva capacitat, perquè el dubte implica això, el que mai pot ésser una negació.

Arribà el moment d'abandonar una terra que havíem defensat amb la nostra fermesa d'antifeixistes, posant en ella fins els nostres sentiments més íntims i jugant-nos per resistir la pressió no solament la vida—que res val davant la magnitud del què defensem—sinó la vida i la llibertat de les nostres mullers i fills. Oh els instants dramàtics, en què pensàvem que aquest tresor nostre podia caure a mans dels traïdors i estrangers mercenaris!

Doncs en aquells moments una llumeta d'il·lusió brillava en la pesant negror del nostre pessimisme. Que ells, almenys ells arribessin a Catalunya, i veiem a aquesta Catalunya, com una mare amorosa i acariciadora, que espera amb els braços oberts en creu i el cor coruli de ternura i generositat al fill que sortí en fràgil barca mar endins en un dia de tempestat.

En la nostra consciència d'homes tocats pel verí de la literatura *patriotera* dels nostres temps juvenens i de conceptes més recents sense constatar per la realitat, s'anava realitzant una transformació i veiem en Catalunya, la regió fraternal, la germana, la que amb el mateix dolor a les entranyes ens rebia, la carn de la nostra oarn, les tendres fruites de l'arbre antifeixista, que podrien ésser arracades brutalment per les mans brutes i mercenàries dels esclaus del capitalisme.

Tot el que pensàvem amb el desig de què fos veritat, en veritat fou transformat i les resolucions del destí ens obligaren a seguir la ruta un xic incerta del Cantàbric, i arribàrem després d'un viatge trist i feligrés, passant per una nació que en aquells moments encara no comprenia o no li deixaven comprendre la grandesa de la lluita, a aquesta terra catalana, ens entrà pels ulls de l'ànima el què era Catalunya.

Si, això era Espanya, l'Espanya liberal, una Espanya millor i més fornosa del que nosaltres coneixíem, l'Espanya que sentíem palpitant en les nostres consciències d'homes lliures, els espanyols que havíem viscut en les velles ciutats de Castella, de monuments monolítics i societats dividides en castes. Les dels carrers tortuosos i empedrats, les de les consciències enfoscades de beateria i prejudicis enllotats, més tortuosos i empedrats de males intencions que els seus carrers.

Les ànsies de llibertat es filtraren pels nostres pulmons donant-nos nova vida i si algun recel o dubte ens quedava, solament pensant amb el resultat final de la nostra guerra, se'ns esvaeix per complet.

I heus ací el què Catalunya ha estat per nosaltres, germans refugiats, la mare generosa, gentil i amorosa que ens ha rebut amb els braços oberts, que ens ha clos les ferides obertes pel dolor llatzerós d'abandonar altres terres germanes dignes millor sort.

Jo, he vist en aquesta terra catalana durant aquest dies crus de l'hivern, florir els rosers i així, creieu-me germans castellans i d'altres regions, és l'ànima del poble català, amb tot i que veien l'home més adust, tinguen la seguretat de què en el fons de la seva ànima també hi floreaix el roser de la fraternitat.

I els catalans poden tenir la més completa seguretat de què qualsevulla que siguin les circumstàncies futures de la nostra vida, serem a milers els espanyols que portarem un penó d'amor i fraternitat gravat en la nostra ànima i en la dels nostres fills, per l'impuls d'un sentir i d'un nom: Catalunya.

ANGEL VERA

Comissió Especial
per a l'Administració de la Propietat Urbana

Avís

Es posa en coneixement de tots els propietaris de finques urbanes d'aquest terme municipal administrades per aquesta Comissió, que a partir del proper diàlluns, dia 27 del mes que som i a l'Oficina del Consell Municipal destinada a l'efecte, e- procedirà a la liquidació dels lloguers corresponents al tercer trimestre d'enguany (juliol, agost i setembre).

Ço que faig públic als efectes consegüents

Castellar del Vallès, 23 de desembre del 1937.

El President,
J. VILANOVA

TORN DEL RAM D'ALIMENTACIO

Prosseguint el torn establert pel ram d'alimentació, el pròxim diumenge, li pertany restar obert de 8 a 1 del matí, el següent establiment:

Valentí Quer - Carrer Major.

FARMACIA de torn per a diumenge,
Torras 1

SILUETES DE CAMPANYA

RECORDS...

per LL. CANET I FOIX

XV

L'hivern ens ha caigut a sobre! Com un sudari misteriós i de grans proporcions ens ha abrigat fredament de gel... de crua indiferència...

Regalims de gel... escorriols glaçats... candelas penjarollant de les cascades somnolentes...

Ja ha nevat dues vegades. Les muntanyes, de la nit al matí, han aparegut blanques, abrigades per un llençol infinitament gran i ple de forats també. I la immaculació de la neu, ha aparegut violada agosaradament... Violada pels escarpats formidables... pels rebolls d'alzina escarransits i nuosos... per les crestes al·tives i inexpugnables!...

Ha nevat dues vegades... dues nits!... Més, en els cors dels soldats, no hi ha arribat el fred... no pot arribar-hi. Els soldats, són la joventut i la joventut... és la primavera! I la primavera... l'amor... Oh, l'amor! Heu parlat d'amor? Ah, si, però, a través d'un cristall glaçat!...

L'amor... l'amor! Quan nítidament tornarà a viure a cada cor... a cada llar... a cada portal?

I heus ací que ahir diumenge, organitzarem una festa. Una festa organitzada pels soldats. Una festa arran dels fusells, de les bombes, de les metralladores! Qui nes festes aquelles que organitzen els soldats!... Si els soldats són la joventut!... La glòria d'un poble!...

Una festa, que encara els soldats donàvem a la població civil. Una festa de conjunt entre el poble i llurs fills. Una festa entre diferents soldats d'un mateix Exèrcit!...

Per tal avinentesa no teníem pas local i habilitarem l'ex-església: gran, espaiosa i a propòsit tanmateix.

Al fons de tot s'improvisà l'escenari: Un escenari fet amb sacs terrers, amb filferro d'«alambrada» i amb mantes dels soldats. Tot material familiar.

Al matí, a quarts de deu, la banda recorregué ja tots els fangosos carrerons del poble, fent ressonar trompetes i timbals com preludiant una gran epopeia. I el poble, seguia al darrera empès per la curiositat.

La festa era organitzada pels dos Batallons de la plaça i després del recorregut matinal, diversos soldats feren ús de la paraula, dirigint-se i manifestant al poble llurs inquietuds i desigs. Vibrant múisonament uns i altres, factors en conjunt d'un mateix Exèrcit. L'Exèrcit del poble!

I a la tarda, el gran festival; la gran exhibició artística-lírico-musical. Un conjunt cultural, irònic, humorístic i musical! Si entre els soldats hi han artistes de totes classes!...

A mi em pertocà ésser l'espiqueu de la festa. El local, amb tot i la seva grandària, estava materialment atapeït, i, l'escalf, era familiar.

L'èxit, indiscutible... Si, ens portàvem la claca!

Hi hagué recital de poesies, de guitarra, de flauta... Es cantaren cançons catalanes, aragoneses, andaluses... de moltes regions! també es ballaren fantasies i rumbes per professionals excèntrics, amb quins aires fillets!... Allò no era pas la guerra!... I números més còmics encara per clowns: «La vieja borracha» i «El sastre del pueblo!» etc. Allò era una aflluència d'artistes... Una font interminable! Quants més n'anunciaves, més se'n presentaven... àdhuc d'espontanis!...

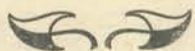
I acompassadament, les trompetes i timbals amb les seves veus imposants, emocionaven a la multitud amb els seus alarits i redobles palpitants... Era una festa pròpia de soldats... de joventut esperançosa!...

Hi hagué un moment de màxima emoció: Un soldat, l'amic Gras, cantà «L'Emigrant»... que àdhuc creguérem que els aragonesos comprenien... La cantà plorant, gairebé... I el silenci profund, s'imposà com per encantària. Tots els cors estic segur s'hi sentiren identificats... I al finalitzar, esclataren frenèticament els aplaudiments; mentrestant, el nostre Comandant, emocionat, abraçava al soldat i bon amic Gras.

Al final de la festa, amb una orquestrina forjada pel somni que jo i molts coincidiríem que era la imatge plasmada de l'orquestra de «La Marcha de Cadiz», s'interpretaren uns ballables, on esdevingué allò, un final de Festa Major de llogarret muntanyenc...

Quan ben de nit i acabada la festa sortírem al carrer, del cel atapeït i fosc, en queien els borrallons de neu fent cabrioles al caprici de l'aire...

Front de Terol. Martín del Rio, 13 de desembre 1937.

La Festa de l'Infant

Festegem a l'infant, és una disposició recent del Ministre d'Instrucció Pública i efectivament són ja en gran nombre el poble i ciutats de la zona lleial que es brinden amb l'entusiasme a realitzar-ho.

No hem d'oblidar que són molts els infants que van perdre als seus pares a les trinxeres; que el més ferm sosteniment de la seva vida, restà allà segada per una bala feixista, recordant segurament fins als últims moments les carones infantils, que a la reraguarda havia deixat com el més preuat tresor.

També hem de pensar que altres infants que tingueren d'abandonar la terra que els veié néixer i les poques o moltes o comoditats de la seva llar, per a emprendre amb les seves mares i germans l'exòde a altres regions apartades del teatre de la guerra.

Es a dir que tenim a la zona lleial milers d'infants que són dignes de que en aquestes dies, ens recordem d'ells i portem al seu esperit l'alegria d'un redord, quelcom que distregui la seva imaginació còps fatídics de la guerra. Quelcom amb que la mara que va perdre el seu company a les trinxeres, li permeti dir a al seu fill: Això que et porten ho fan els companys del teu pare, i així com et donen això, donarien si fos precis la seva vida, igual com ho feu el teu pare, per a evitar que nosaltres fóssim ultratjats pel feixisme.

Igualment com abans eren els quimèrics Reis Màgics, siguin ara els germans proletaris els que diu la Internacional amb aquella estrofa: «Amunt els damnats de la terra».

Jó em permeto fer des d'aquestes columnes una crida als sentiments antifeixistes d'aquest feinejador poble de Castellar del Vallès, per a que aquí organitzem la «Festa de l'Infant» i ofereixo amb complaença l'entitat Escola, per a que aquesta sigui la base i el centre d'aquesta festa, la qual ens permetrà portar un xic d'alegria als infants orfes de la guerra, a aquells altres que tenen els seus pares al front i als refugiats.

Coneixent per experiència els sentiments que animen al Consell Municipal, tan fidel col·laborador en aquestes obres de cultura i altruisme, puc afirmar sense por d'equivocar-me, que ell també serà un col·laborador a l'obra.

Igualment sentiran una íntima satisfacció en col·laborar-hi, els Sindicats C. N. T. i U. G. T. i en fi, tots aquells que comprenent l'altruisme i la formosor de l'obra a realitzar, vulguin aportar el seu granet de sorra.

La idea queda llançada i per la nostra part estem disposats a realitzar tot allò que sigui necessari per a què la iniciativa arribi a feliç resultat i amb ell aconseguirem que a la vegada de realitzar una vertadera obra antifeixista, que Castellar del Vallès figuri en el lloc que pels seus mèrits li correspon.

ANGEL VERA

NOTICIARI

UNA VISITA

Ens enterem de la visita de caràcter cultural que el passat dimecres al matí realitzaren els Professors i alumnes de l'Institut Obrer de Segon Ensenyament de Sabadell, a les fàbriques Tolrà, Empresa Col·lectivitzada de la nostra població, que per llur importància mereixen un detingut estudi.

Foren amablement rebuts i acompanyats pel Director de les mateixes company Roca, el qual es complagué en fer-los conèixer totes les diferents seccions de què està composta la fàbrica, quedant molt ben impressionats i agraïts de les atencions de què foren objecte.

També portaven el pla de visitar el Castell, però davant del temps que esmerçaren en recórrer les fàbriques Tolrà, no els fou possible realitzar-ho, retornant a Sabadell molt satisfets al migdia.

LA RIFA NACIONAL

En el sorteig Nacional efectuat a Barcelona el dia 22 del mes que som, ens assabentem que la sort ha afavorit al popular cambrer del «Cafè Trink-Halle» Antoni Alfonso, qui posseïa el bitllet número 19.850, el qual, pel motiu de resultar ésser aproximació i centenar de la segona sort, ha estat apremiat. El susdit bitllet estava repartit en participacions de 5, 2 i 1 pessetes entre els seus amics i assidus concurrents a l'esmentat cafè.

DEL FESTIVAL EN PROJECTE

Prosseguint la informació sobre el festival i tombola en organització que es celebrarà a l'agregat Recó del Ripoll, quins cabals obtinguts seran destinats per l'adquisició de joguines i demés pels infants de les famílies necessitades i refugiades de l'esmentada localitat, hom pot avançar que tindrà lloc en el Saló Popular (Centre Feliuenc), posant-se en escena baix la cooperació de valuosos elements, l'obra en 2 actes, original d'en Tomàs Torrens «Un home completament feliç».

A l'esmentat festival que es celebrarà el primer diumenge d'any nou a la tarda, també hi prendran part probablement distingits elements, que desinteressadament contribuiran en altres meritosos números que completaran el programa.

L'IMPOST SOBRE LA RADIO

Recordem als posseïdors d'aparells radioreceptors que encara no hagin satisfet els rebuts corresponents al quart trimestre d'enguany de l'impost sobre tinença i ús d'aparells radioreceptors, que el proper dilluns acaba el període voluntari de cobrança i per consegüent, com de costum, es cobrarà a les Oficines del Consell Municipal.

Hem d'advertir que passat l'actual mes, els susdits rebuts incorreran automàticament amb l'apremi del 20 per cent i si llavors no es retiren encara, morosos els serà requisat l'aparell pels inspectors del susdit impost.

DEFUNCIO

Dia 20. — Ramon Linares Linares, de 81 anys, casat.

El nostre més sentit condol a tots els seus familiars.

Galeria Literària

NADAL TRIST

El meu Nadal és trist...
Acosta't dolça esposa;
ben a prop meu, fillets,
les vostres testes rosses.

Que s'alci dins la llar
la flama xardorosa,
i el riure dels infants
me portin escalf de joia.

Entorn la taula tots,
parada amb força pompa:
tovalles de drap fi
i la vaxella bona.

Vull xerroteig de nins
i repicar de copes
llangotejar de flams
i rialles gatzaroses;

que a fora bufa el vent
per tan tristes memòries
que esmenten el Nadal
dels orfes i dels pobres,

dels qui naveguen lluny,
dels qui en presons se troben,
dels qui no tenen llar,
dels qui en dolors se moren...

MANUEL FOLCH i TORRES

En aquell petit volum de poesies titulat *Encens i Mirra*, hem tingut el goig de delectar-nos en la riquíssima producció poètica d'en Manuel Folch i Torres. Aquell petit llibre editat per la *Biblioteca Literària* en 1930, dos anys després de la seva mort, és del que avui li reproduïm la poesia *Nadal trist*.

Acompanyant-hi unes notes biogràfiques, ens deixen en evocar-hi més admiració per la coneixença.

Manuel Folch i Torres, nasqué a Barcelona el dia de Nadal de 1876. Morí el dia 11 de desembre de 1928.

Catalanista i versificador des de la infantesa, iniciant les seves produccions poètiques a *L'Aureneta* per allà l'any 1895.

En 1897 fou premiat als Jocs Florals de Barcelona, dels quals en 1914 fou proclamat Mestre en Gai Saber i en 1917 i 1928 Mantenedor.

Com a periodista escriví a «La Opinió», de molt jovenet. Passà després de redactor literari al «Diari Mercantil», a «Las Noticias» i finalment per iniciativa d'en Prat de la Riba, a «La Veu de Catalunya». Fou també un dels fundadors del «Cuout!» i redactor actiu d'aquest periòdic sota el pseudònim «Lleixiu» fins a la fi. Redactà diverses seccions setmanals del «Patufet».

El major rellén públic d'en Folch i Torres, fou la seva producció dramàtica, constituïda per un bon estol d'obres representades arreu i que seguiran essent-ho.